

СЕКЦІЯ 2. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Роман Зварич

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

УКРАЇН І СВІТ : ВІЙНА ТА ІННОВАЦІЇ

Україна посіла 92 місце у рейтингу найщасливіших країн. У 2021 році вона була на 110 місці, а у 2022 році – на 98-му. В Україні відбулося зростання доброзичливості протягом 2020 та 2021 років. У 2022 році доброзичливість людей різко зросла в Україні, але впала в Росії. Окрім цього, Україна посіла 129 місце в рейтингу Stlx. Важливо зауважити, що вона позначена в рейтингу як країна «з дефектною державністю». Це пов'язано з тим, що Україна перебуває у стані війни з 2014 року, а тому оцінювати країну нарівні з іншими за всіма показниками некоректно. Причому даний індекс відображає окупацію та зовнішній вплив інших країн на державу. Наприклад, державність Білорусі знаходиться в «глибоко дефектному стані», хоча вона випереджає Україну і займає 123 місце. Останні місця в рейтингу Stlx посідають країни, де державні інституції повністю зруйновані та не працюють. Зокрема, серед найгірших країн – Ємен, Південний Судан, Афганістан і Папуа-Нова Гвінея. Останнє місце зайняла Лівія, яка перебуває у найгіршому стані. Крім того, значні проблеми у функціонуванні державних інституцій мають Чад, Центральноафриканська Республіка, Гаїті, Сомалі, Сирія, Венесуела [1].

Два роки російської війни проти України призвели до десятків тисяч жертв, мільйони людей стали біженцями, а цілі міста залишилися в руїнах. Матеріальні збитки від війни обчислюються сотнями мільярдів доларів. Майже 14,6 мільйона українців потребують гуманітарної допомоги станом на 2024 рік, у тому числі 3,7 мільйона внутрішньо переміщених осіб. З лютого 2022 року було зафіксовано понад 4000 атак на заклади освіти та понад 1300 атак на заклади охорони здоров'я, при цьому зруйновано понад 1,5 мільйона будинків. У грудні 2023 р., ООН прогнозувала загальні витрати на реконструкцію та відновлення в Україні на рівні 486 мільярдів доларів, порівняно з попередньою оцінкою в 2022 році в 411 мільярдів доларів. За даними IRC, територія розміром з Румунію сьогодні замінована протипіхотними мінами, а вибух південної дамби Нової Каховки в червні 2023 р. залишив 600 000 гектарів ріллі без зрошення. За даними київського Центру економічної стратегії (CES), рівень безробіття в Україні, який до війни становив близько 10%, під час конфлікту зріс до понад 30%, а потім знизився до 17%. Окреме занепокоєння протягом війни викликає проблема продовольчої безпеки – зростання проблеми до рівня 30,3%, сьогодні вона на рівні – 19,2%.

У січні 2022 року експорт та імпорт становили 7,5 мільярда доларів США. Але після початку війни баланс впав, а торговельний баланс залишився на від'ємному рівні. Станом на грудень 2023 р. він становив мінус 3,7 мільярда доларів. Експорт зерна особливо сильно постраждав через війну раніше, відновившись до майже довоєнного рівня після підписання Чорноморської зернової угоди, укладеної за посередництва Туреччини та ООН, у липні 2022 року. Угода, спочатку встановлена на 120 днів, кілька разів поновлювався, перш ніж Росія зрештою вийшла з неї в липні 2023 року. Річний рівень інфляції в Україні, який у січні 2022 року становив 10%, у жовтні 2022 року склав 26,6% і на початку 2024 р. становить 4,7%. В цілому, економіка країни, після зростання на 6,3% в останньому кварталі 2021 року скоротилася на 14,9% у першому кварталі 2022 року, на 36,9% у другому кварталі, на 30,6% у третьому та на 31,4% в останньому кварталі. Після падіння на 10,3% у першому кварталі 2023 року українська економіка показала свій перший позитивний темп зростання ВВП – 19,5% – у другому кварталі 2023 року, 9,3% у третьому кварталі та 6,5% в останньому кварталі. Тільки в 2024 році, за оцінками української влади, країні знадобиться близько 15 мільярдів доларів США для негайної реконструкції та пріоритетних завдань відновлення як на національному рівні, так і на рівні громади, з особливим акцентом на підтримку та мобілізацію приватного сектору разом із відновленням житла, м'якої інфраструктури та послуг, енергетики та транспорту [2].

У світі веб-розробки постійно відбуваються зміни, а нові технології з'являються зі швидкістю світла. В Україні інноваційні продукти будуть мати тісний зв'язок з Military-Tech. Зокрема, Artificial Intelligence (AI) and Machine Learning (ML), Штучний інтелект і машинне навчання продовжують революціонізувати веб-розробку. Вони використовуються для вдосконалення зброї, персоналізації контенту, покращення аналітики та прогнозування поведінки користувачів. Cybersecurity Innovations – зростання кількості кіберзагроз вимагає інноваційних рішень у сфері кібербезпеки для веб-додатків. Від захисту від DDoS-атак до розвитку біометричних систем автентифікації, це надає веб-розробникам широкий спектр інструментів для захисту даних користувачів. Blockchain технології не тільки перетворює фінансові та бізнес-аспекти, але й має значний вплив на веб-розробку. Від використання криптовалют до розробки децентралізованих додатків (DApps), blockchain технології відкривають нові можливості для розробників [3].

В Україні розвиток військово-технічних рішень відбувається з великою швидкістю. Проекти, які раніше потребували 1,5–2 роки на реалізацію, тепер здійснюються за 2–3 місяці. В порівнянні з 2014 роком, галузь військово-технічних рішень зросла від 3 до 7 разів, залежно від сфери. Інвестиції та гранти від уряду важливі для розвитку військово-технічних стартапів, але також важливим є волонтерський рух та краудфандинг. Обсяг роботи починається від розробки дронів до тактичної медицини та відновлення після поранень. В США обсяг інвестицій у військові стартапи зріс з менше \$16 млрд у 2019 році до \$33 млрд у 2022 році. За перший квартал 2023 року інвестори вклали рекордні \$14,5 млрд у військові стартапи. Український фонд стартапів підтримує цей напрямок та

надає гранти до 35 000 доларів на проекти, пов'язані з розробкою військових технологій, кібербезпекою та обороною. Програма має ключову особливість – можливість отримати фінансову допомогу від держави для критично важливих на даний момент галузей, таких як оборона, кібербезпека, охорона здоров'я, освіта та інфраструктурна відбудова. За три місяці роботи програми підтримки Мілітарітех надійшло понад 100 заявок від стартапів, з яких 37,3% присвячені інфраструктурі, 33,3% – обороні, 15,7% – охороні здоров'я, 9,8% – освіті та 3,9% – кібербезпеці. Більшість заявок отримано від стартапів з Києва, Харкова, Запоріжжя та Львова, і вони зараз проходять відбір.

Перелік використаних джерел:

1. Where does Ukraine stand in the updated ranking of the world's best countries? Visit Ukraine Today. 2024. URL: <https://visitukraine.today/blog/2173/where-does-ukraine-stand-in-the-updated-ranking-of-the-worlds-best-countries>

2. Two years of war: Russia-Ukraine conflict exacts stinging economic costs. Anadolu Agency. 2024. <https://www.aa.com.tr/en/economy/2-years-of-war-russia-ukraine-conflict-exacts-stinging-economic-costs/3146218>

3. Інноваційні технології у веб-розробці 2024 році. IT-Rating. 2024. URL: <https://it-rating.ua/innovatsiyni-tehnologii-u-veb-rozrobsi-2024-rotsi>

Олена Сохацька, Роман Пішко
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ШИРОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

У зв'язку зі широкомасштабним воєнним конфліктом між Україною та росією управління логістичною діяльністю українських підприємств стає однією з найбільш актуальних проблем. Воєнний конфлікт призводить до значних перешкод у забезпеченні безперебійності логістичних процесів, таких як постачання сировини та матеріалів, виробничі операції та доставка готової продукції до споживачів. Однак, навіть в умовах воєнного конфлікту, можна розробити ефективні стратегії управління логістичною діяльністю, які допоможуть підприємствам зберегти конкурентоспроможність та забезпечити безперебійність виробничих процесів.

Для досягнення цих цілей необхідно розглянути різні аспекти управління логістикою, включаючи аналіз поточного стану, розробку стратегій адаптації, використання сучасних технологій, ризик-менеджмент та співпрацю з іншими підприємствами та організаціями. Також необхідно навчати та розвивати персонал для ефективного управління логістичною діяльністю в умовах воєнного конфлікту. У цьому контексті, дослідження вдосконалення управління